

Länsstyrelsen
Blekinge

Översiktlig marinbiologisk inventering vid Gåsfeten, SW Ronneby, Blekinge län

Rapport: 2021:10

Rapportnamn: Översiktlig marinbiologisk inventering vid Gåsfeten, SW Ronneby, Blekinge län

Utgåva: Endast publicerad på hemsida

Utgivare: Länsstyrelsen Blekinge län, 371 86 Karlskrona

Hemsida: www.lansstyrelsen.se/blekinge

Dnr: 5981-2021-1

ISSN: 1651-8527

Författare: Susanna Fredriksson

Foto/Omslag: Fyren på Gåsfeten (Susanna Fredriksson)

Kontaktperson: Anothai Ekelund, anothai.ekelund@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsens rapporter: www.lansstyrelsen.se/blekinge/tjanster/publikationer

Översiktlig marinbiologisk inventering vid Gåsfeten, SW Ronneby, Blekinge län

På uppdrag av Länsstyrelsen i Blekinge genomfördes en översiktlig marinbiologisk inventering i området runt Gåsfeten SW om Ronneby, den 13 september 2016. Syftet med undersökningen var att få mer kunskap om marina naturvärden i området som underlag för ett eventuellt inrättande av marint biotopskydd. Undersökningen genomfördes av Stefan Tobiasson och Jonas Nilsson vid Institutionen för Biologi och Miljö vid Linnéuniversitetet.

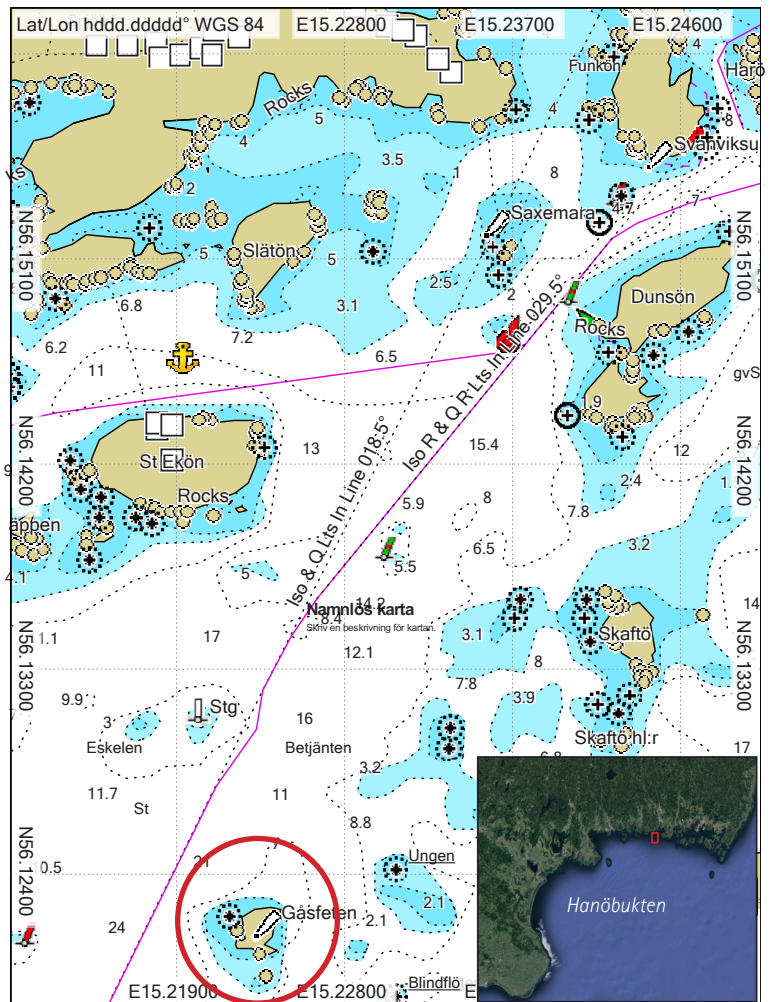
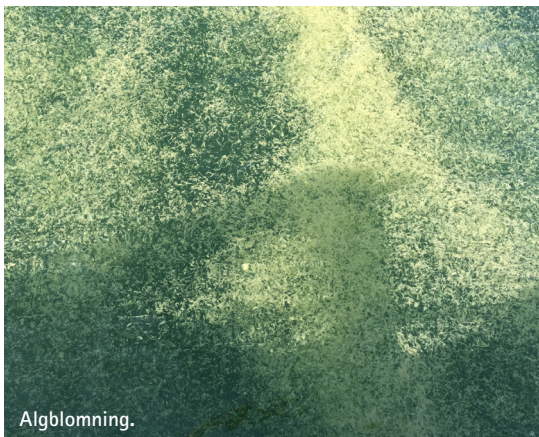
Metodik

Inventeringen av makroalger och blåmusslor gjordes med hjälp av dropvideo, från vattenytan ner till drygt 15 m djup. Sammanlagt filmades 10 transekter i olika riktningar ut från grundet (figur 2). Dessutom noterades botten typ och ev gränser för vegetation i enskilda punkter. Filmerna avlästes direkt i fält, och översiktligt vid datorn. Filmerna levereras tillsammans med denna rapport.

Resultat

Gåsfeten utgörs av en häll som sträcker sig ovan vattenytan (bild framsida) ca 4 km från land längs den västra farleden in mot Ronneby hamn (figur 1). Gåsfeten utgör det yttersta grundområdet bland flera i sydvästlig riktning ut från Skaftö (figur 1). Den norra och östra delen av Gåsfeten är generellt brantare än den västra och södra. Häll och block förekommer ner till ett djup av ca 15 m där hårbotten successivt ersätts av plana bottenar med mer finkornigt material som småsten, grus och sand (wpt 833, 845 och 853, film 1, 6 och 9). Vid besöket var siktdjupet begränsat på grund av en kraftig algblomning (se nedan). Siktdjupet var 5,8 m och vattentemperaturen 17,3 °C.

Vid inventeringen förekom rödalger på hård botten i hela djupintervallet. I den södra och västra delen

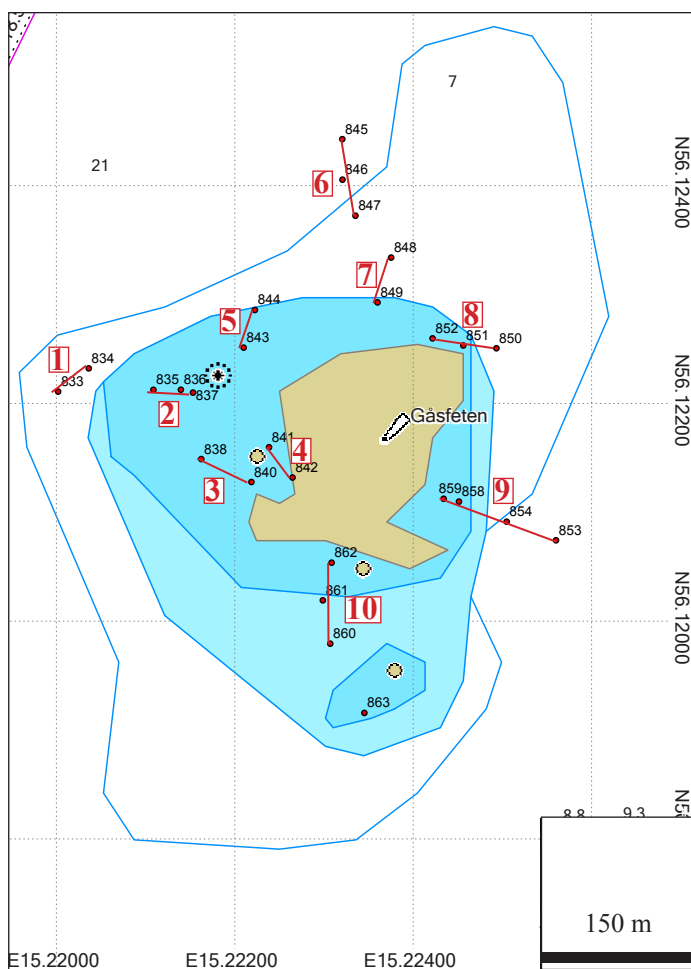

Figur 1. Översiktlig kartbild med Gåsfeten inringad med röd cirkel. Infällt visas områdets läge i Hanöbukten.

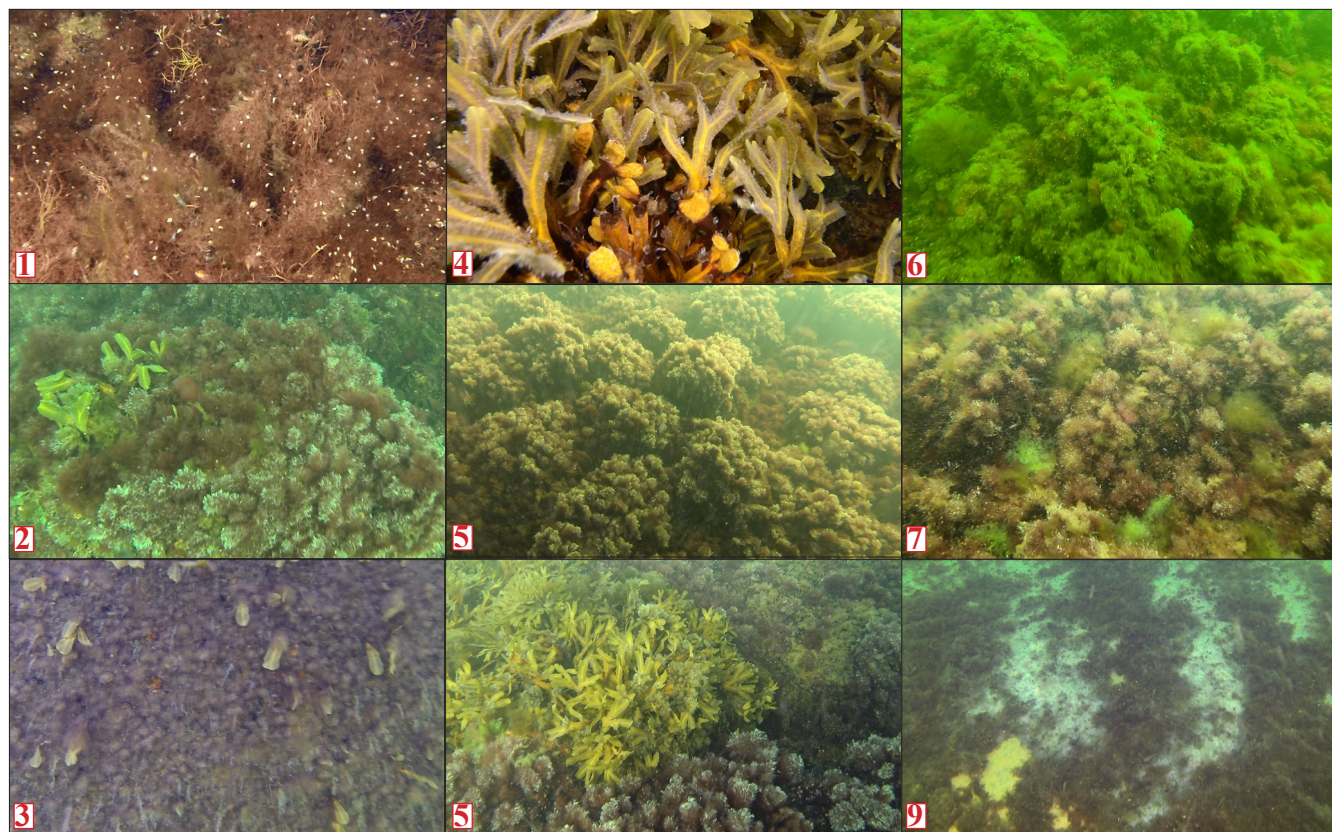
av området täcktes i stort sett all tillgänglig yta på häll och block av trådformiga rödalger. Arterna fjäderslick (*Polysiphonia fucooides*) och ullsläke (*Ceramium tenuicorne*) dominerade, men även gaffeltång (*Furcellaria lumbricalis*), rosendun (*Aglaothamnion roseum*), rödris (*Rhodomela confervoides*) och rödblåd (*Phyllophora/Coccotylus*) förekom. I rödalgerna fanns ofta småsnäckor (*Hydrobiidae*) (bild 1, figur 3). Även slöjor av bruna trådalger som moln/trådslick (*Pylaiella/Ectocarpus*) var vanligt förekommande. Speciellt i den västra delen (film 1-3) förekom mycket smörbultsfiskar, sjustrålig smörbult ovanför, och svart och/eller svartmunnad smörbult nere i den täta rödalgs mattan. Även blåmusslor (*Mytilus edulis*) förekom, men inte i några större tätheter. I den grunda viken på Gåsfetens västra sida växte ett tätt tångbestånd som helt täckte botten på djup mellan 0,3 och 2,5 m (bild 4 i figur 3). Både sågtång (*Fucus serratus*) och blåstång (*Fucus vesiculosus*) förekom. En smal bård av tång eller tångkrekryter fanns på flera lokaler runt Gåsfeten, i huvudsak i yt nära lägen. På lite större djup saknades ofta tång, trots att det fanns gott om hårt substrat i form av stora block och häll. Den djupaste tångplantan vi såg stod på 4,8 m djup (wpt 836 i figur 2, bild 2 i figur 3). I transekt 5 växte täta rödalgs mattor samt tång

runt 3 m djup (bild 5, figur 3). Norr om Gåsfeten, transekt 6 var en stor del av botten helt bar, och endast sparsamt med biota förekom. Fläckar av rödfärgad bakteriehinna (rödskinn) förekom relativt tätt på grus/stenbotten med få block. Blåmusslor och havstulpaner (*Amphibalanus improvisus*) täckte här en något större andel (5-10 %) av bottenytan. På plan grus/stenbotten förekom lös (lossliten) tång. Något grundare, där andelen block ökar, täckte en fluffig matta av trådformiga alger i stort sett hela bottenytan (bild 6, figur 3). Även i transekt-7 täcktes botten till stor del av trådformiga alger. Nära ytan förekom tång som här längs den nordliga kanten var kraftigt övervuxen av trådformiga brunalger. Allra närmast ytan stack tångkrytter upp ur den täta mattan av grönslick (*Cladophora glomerata*) (bild 7, figur 4). Förutom grönslick förekom även tarmalg (*Ulva intestinalis*) på grunt vatten. I den sydliga transekten noterades något mer blåmusslor än på övriga lokaler, uppemot 10-25 % av botten täcktes på sina ställen av musslor. På de grunda skären söder om Gåsfeten noterades skärnsnäppa (figur 5). Skärnsnäppan häckar på klip-piga platser som skär och hållar vid kusten, där de lever av bland annatflugor och kräftdjur. Vintertid förekommer den ofta på översköljda tångbevuxna skär ute i kustbandet.

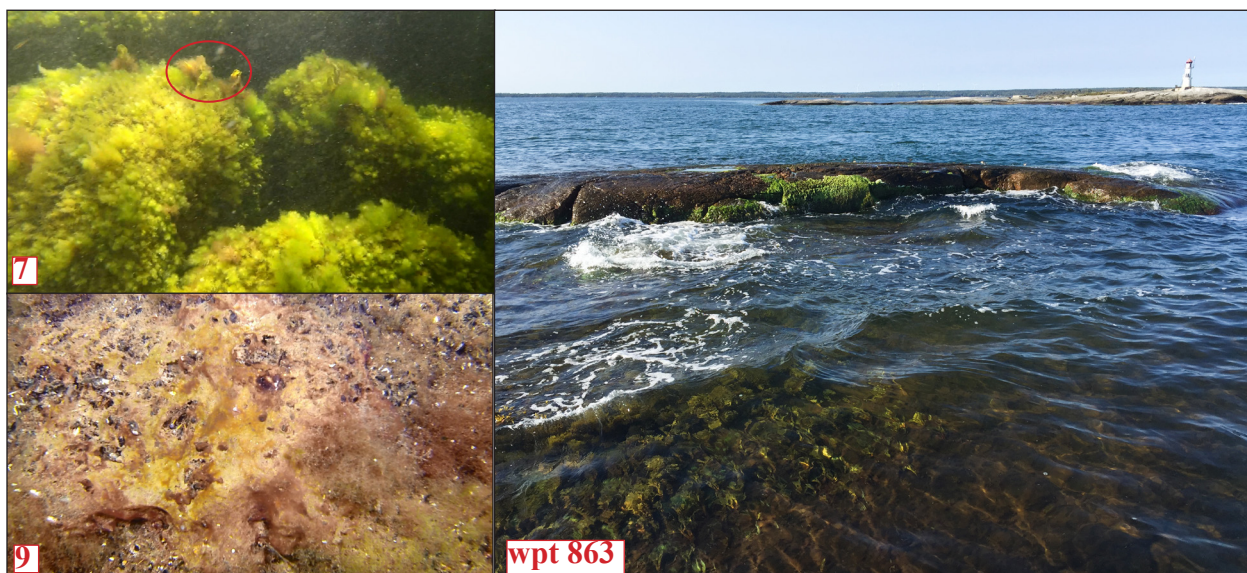
Den översiktliga inventeringen visar att Gåsfeten hyser ett visst naturvärde. Ett tätväxande tångbestånd finns, om än inom ett begränsat område, nyrekrytering förekommer ytnära. Djuputbredningen för tången är dock liten. Inga direkt ovanliga eller särskilt skyddsvärda arter noterades. De tillfälliga fluffiga trådalger som täcker bottenarna mot Nord/Nordost kan vara en effekt av gödande ämnen från land. Den västra och södra kusten verkar generellt något mindre påverkad, även

Figur 2. Kartbild över Gåsfeten, med lägen för inventerade punkter och transekt (filmer).

Figur 3. Bilder från filmer. Siffran anger vilken film/transekt bilden är tagen från. Rödalg (bla rödris och gaffeltång) med småsnäckor på 12,8 m djup (1). Tång på 4,8 m djup (2), samt tångkrytter nära ytan (3). Tångbälte på 2 m djup (4). Täta mattor av rödalger på blockig botten samt tång på 3m djup (5). Botten helt överlagrad av trådalger (6 och 7). Lösiggående rödalger bryts ner av cyanobakterier (Beggiatoa) på i övrigt bar sandbotten (9).

Figur 4. Bilder från filmer. Siffran anger vilken film/transekt/wpt bilden är tagen från. Nya tångplantor (rekryter) i grönalger (7) samt ytnära tång på grundet söder om Gåsfeten (wpt 863). Bakteriehinna på block med lite blåmusslor (9).

om trådformiga alger dominerar även här. Rödalgssamhället hyser relativt många arter, och ger ett tätare och yvigare intryck mot söder och väster. Den ekologiska statusen bedöms vara måttlig med avseende på tångens djuputbredning. Hårdbotten (block och häll) är dock en mer artrik miljö än sand/grusbotten med fastsittande organismer. Gåsfeten kan fylla en funktion som reproduktions- rast- uppväxt eller födosökmiljöer, t ex för fisk (annan tid på året) och för sjöfågel, som skärnsnäppan. Prioriterade naturtyper finns, men djuputbredningen är begränsad.

Referenser

Fredriksson, S. & R. Fredriksson 2015. Inventering och kartläggning av blåmusselbottnar i Blekinge hösten 2015. Rapport 2015:09, Linnéuniversitetet.

Fredriksson, S. 2016. Översiktlig marinbiologisk inventering vid Malkvarn, NE Hanö, Blekinge län. Rapport 2016:03, Linnéuniversitetet.

Wijkmark, N., Enhus, C., Isaeus, M., Lindahl, U., Nilsson, L., Nikolopoulos, A., Nyström Sandman, A., Näslund, J., Sundblad, G., Didrikas, T. & Hertzman, J. 2015: Marin inventering och modellering i Blekinge län och Hanöbukten. Länsstyrelsen Blekinge län. Rapport: 2015/06. ISSN: 1651-8527.

Figur 5. Skärnsnäppa på skären söder om Gåsfeten (nära wpt 863).

Bilaga 1. Resultattabell

wpt	transekt	N_WGS_d ec	E_WGS_d ec	djup	Fält_kommentar	Fucus föreko mst	Film_kommentar
833	1_st	56,12158	15,2196	12,8	R 100, mkt Fuc, Po fu, brant till 17m djup	0	Rödalgler täcker, mkt sjustrålig och svart/svartmunnad smörbult. Mkt Hydrobider i algerna. Sparsamt med musslor. Ingen tång
834	1_sl	56,12174	15,21998	10		0	Rhodomela och Ceramium finns också, samt P/E
835	2_st	56,12159	15,22078	4,8	R 100 Fuc 1 Myt 5	1	Rödalgler täcker, Cer ten dominerar. Fuc och Myt kommer därefter, samt Aglaohammion och Po fu. Fuc (serr?) finns. I slutet av filmen P/E och mkt Hydrobider Svart/svartmunnad finns en del i slutet av filmen
837	2_sl	56,12157	15,22127	4,1		1	Röda (Po fu/Cer ten/Fuc) samt P/E täcker, samt lite mer Myt (5-10?) mkt Hydrobidae. Sjustrålig finns, samt lite svart/svartmunnad sb. Närrare land finns Chorda fil, samt mer P/E, stora block, sedan brant håll heltäckt med Clad mot ytan.
838	3_st	56,12111	15,22137	4,8	R 100 till ca 2,5m djup där Clad 25-50 tar över. Fuc i Ytan	1	Heitäckande tångbätte i viken, på mellan 2,3-0,3 m djup. Både sågtång och blåstång finns. Kraftig påväxt närmast ytan. Sjustrålig finns
840	4_st	56,12119	15,22221	2,3	R 100 till ca 2,5m djup där Clad 25-50 tar över. Fuc i Ytan	1	
842	4_sl	56,12098	15,2225	0,5		1	Röda 100 (Po fu/Cer ten) bild. Chorda och Clad. Sjustrålig samt svart/svartmunnad sb. Fucus finns, ca 5%. Aglaohammion och Fuc finns också, samt Phyllo/Coc
843	5_st	56,12188	15,2219	3,2	Fuc 5, Röda 100. Större fläck med Fuc ves i NE	1	
844	5_sl	56,12214	15,22204	3,2		1	
845	6_st	56,12332	15,22313	11,6	Röda 50 till 75 vid wpt 846	0	Grus/St/Bl vid start. Röd baktinna samt Myt. Lossilten tång. Påvert:Myt och Bal på block, ca 5%. Rödalgler tätnar med mer inslag av block. Tång vid 02:19 bedömd som lös. Tätt lager av slöjformigt fluff (osäker på art, ev gammal Cer ten) mot slutet av filmen
847	6_sl	56,12279	15,22329	5,5		0	
848	7_st	56,1225	15,22373	4,8	R? Gröna + Fuc 5 mot ytan mer västerut	1	Mkt trådalger. R(Cer ten Po fu) Bruna (PE) och gröna (Clad glo). Mot ytan finns Fuc och Ulva. Västerut finns mer Fuc. End lite MYT
849	7_sl	56,12219	15,22356	0,2		1	På djupet Ödlig botten trådförmiga röda, mest tätt mot blockytan (Rhod finns). Något mer Myt än på tidigare lokaler, Fuc finns (1-5%), mycket rekryter i ytan Sjustrålig och Svart/Svartmunnad finns
850	8_st	56,12187	15,22503	9,5	Röda 75, glesare mot ytan samt Grönt. Vid wpt 851 brant, från 7,5-4,5m	1	
852	8_sl	56,12194	15,22424	0,7		1	
853	9_st	56,12054	15,22576	15,1	Röda 50-75, glesnar mot ytan	1	Sandbotten (15,1m) bart. Lösiggande röda med Beggiatoa vid 01:46. Gobiidae finns. När blocken börjar Röd bakt-hinna samt lite Myt och glest med R. Något mer Myt än tidigare. Röda tunt lager. Fucus finns ytnära (första vid 05:23 i brant håll), sedan rekryter
859	9_sl	56,12083	15,22437	0,7	Clad + Fuc 5	1	
860	10_st	56,11983	15,22296	5,1	Röda 50, ej Fuc	0	
862	10_sl	56,12039	15,22298	3,3	Röda 50, ej Fuc	0	
863	0	56,11935	15,22338		smal bård Fucus ves. Fin Fuc ves på S-sidan. Ej film	0	Yvigare rödalgsamhälle Po fu/Cer ten, något mer Myt, kanske 10-25 på sina ställen. Fuc och Aglao finns
836		56,12159	15,22112	4,8	Fucus finns	1	
846		56,12304	15,22313	8	Röda minskar från 50 till 75	0	
851		56,12189	15,22462		brant sluttning, från 7 till 4,5m	0	
854		56,12067	15,22515	13,4		0	
858		56,12081	15,22456	6,4	brant	0	
861		56,12013	15,22287	4,6		0	

Länsstyrelsen Blekinge

SE- 371 86 Karlskrona
Telefon: 010-224 00 00
E-post: blekinge@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/blekinge

Rapporter Länsstyrelsen Blekinge län ISSN 1651-8527